

Một số biện pháp giúp sinh viên ngành Sư phạm mỹ thuật Trường Đại học Đồng Tháp nâng cao kỹ năng vẽ người bằng chất liệu sơn dầu

Lượng Minh Trí*

* ThS. Trường ĐH Đồng Tháp

Received: 02/11/2023; Accepted: 10/11/2023; Published: 20/11/2023

Abstract: Presenting some measures to improve the skills of drawing people with oil paints; Listing some basic contents for students of the College of Fine Arts Pedagogy of Dong Thap University to acquire and implement; Having the right awareness of the specialized knowledge of fine arts that students majoring in Fine Arts Pedagogy of Dong Thap University are studying in.

Keywords: Editing, students, skills, oil painting, fine art, pedagogy

1. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, trước những thách thức và đổi mới của chương trình sách giáo khoa 2018, trước sự phát triển của công nghiệp 4.0, phát triển công nghệ số toàn cầu, thì việc nâng cao kiến thức, kỹ năng chuyên ngành cho sinh viên trường Đại học hiện nay là rất cần thiết và được các cấp quản lý, các nhà sử dụng lao động, các ban ngành, Đảng, nhà nước và chính cả người học chú trọng quan tâm. Đối với sinh viên (SV) ngành đại học sư phạm mỹ thuật của trường Đại học Đồng Tháp cũng vậy, cần có nhu cầu phát triển nghề nghiệp ngoài khả năng chuyên môn nghiệp vụ sư phạm thì các kỹ năng chuyên môn phải được hình thành, phát triển thành kỹ năng, kỹ xảo để vững về kiến thức và thạo về chuyên môn nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển xã hội hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Học từ sách và tài liệu

Các tài liệu và sách có thể cung cấp cho SV kiến thức về các kỹ thuật, nguyên tắc nghệ thuật và phong cách vẽ. Dưới đây là một số cách bạn có thể học từ sách và tài liệu: Chọn sách phù hợp; Đọc về những vấn đề nghệ thuật; Tài liệu về kỹ thuật sơn dầu; Tìm hiểu về các họa sĩ nổi tiếng; Tìm hiểu về lịch sử nghệ thuật; Tìm hiểu về phân tích tác phẩm; Sử dụng sách hướng dẫn cách vẽ; Tham khảo tài liệu trực tuyến

Và việc áp dụng kiến thức là điều thiết, đừng chỉ đọc mà hãy áp dụng những kiến thức bạn học vào thực tế bằng cách vẽ và sáng tạo. Hãy luôn mở tâm hồn và kiên nhẫn trong việc tiếp thu kiến thức và áp dụng vào thực hành.

2.2. Học từ các tác phẩm mẫu

Đây là một phương pháp học tập rất hiệu quả trong lĩnh vực nghệ thuật, bao gồm cả việc vẽ người bằng sơn dầu. Dưới đây là một số bước cụ thể giúp SV học

từ các tác phẩm mẫu một cách hiệu quả:

- Chọn các tác phẩm chất lượng từ các họa sĩ nổi tiếng hoặc các tác phẩm được đánh giá cao sẽ cung cấp cho bạn những kiến thức và kỹ thuật mà bạn muốn học.

- Chọn tác phẩm liên quan đến nội dung mà SV muốn học, trong trường hợp này là vẽ người bằng sơn dầu trong tài liệu [3]. Hãy chọn những tác phẩm mẫu chứa hình ảnh người với các góc nhìn, tỉ lệ và tư thế khác nhau.

- Nghiên cứu chi tiết trong tác phẩm mẫu: Xem cách họ sử dụng màu sắc, ánh sáng, bóng, và các yếu tố khác để tạo hiệu ứng. Chú ý đến cách họ thể hiện các đặc điểm của người, chẳng hạn như khuôn mặt, tay, chân [3].

- Quan sát và phân tích phong cách của người họa sĩ trong các tác phẩm mẫu, về cách họ tiếp cận vấn đề, sử dụng kỹ thuật, và tạo ra sự sáng tạo trong tác phẩm. Đừng cố gắng sao chép toàn bộ tác phẩm mẫu. Hãy chia nhỏ tác phẩm thành các phần như hình dáng tổng thể, màu sắc, ánh sáng và bóng, chi tiết khuôn mặt, v.v. Làm việc từng bước để hiểu rõ cách họ xây dựng tác phẩm.

- Sau khi SV đã hiểu rõ cách họa sĩ tiếp cận, hãy thử áp dụng những kỹ thuật, phong cách tương tự vào tác phẩm, bắt đầu dần dần tích lũy kinh nghiệm cho bản thân. Học từ các tác phẩm mẫu không chỉ giúp SV nâng cao kỹ năng vẽ mà còn giúp SV học hỏi về quy trình tạo nên tác phẩm nghệ thuật và phát triển nghệ thuật của riêng mình.

2.3. Nghiên cứu cấu tạo cơ thể người

Là một phần quan trọng để vẽ người bằng sơn dầu một cách chính xác và ấn tượng. Hiểu rõ về cấu tạo cơ thể, cách mà các bộ phận hoạt động cùng nhau, và cách chúng thay đổi khi di chuyển sẽ giúp SV tạo ra

những bức tranh thật sự sống động và tự nhiên. Dưới đây là một số cách người học có thể nghiên cứu và hiểu về cơ thể người:

- Tìm hiểu về cấu tạo của cơ thể người, bao gồm các bộ phận chính như đầu, cơ thể, cánh tay, chân, tay, và cách chúng kết nối với nhau. Nghiên cứu cách các bộ phận này di chuyển và tương tác trong các tư thế khác nhau.

- Nghiên cứu về xương và cơ của cơ thể là cực kỳ quan trọng. Học về các xương chính, các khớp nối chúng và cách cơ hoạt động để tạo ra sự di chuyển và biểu cảm.

- Vẽ mô hình người thực tế sẽ giúp SV quan sát và nắm vững hình dáng và tư thế cơ thể người trong không gian thực tế. Bên cạnh đó, có rất nhiều sách về học hình thể người, cung cấp các hình vẽ chi tiết và biểu đồ về cấu trúc xương và cơ. Nghiên cứu về anatomy và học về các cơ và cấu trúc cơ thể qua nghiên cứu về anatomy. Tìm hiểu về cách các cơ hoạt động, tương tác và làm cho cơ thể di chuyển.

- Tìm hiểu về biểu cảm khác nhau của khuôn mặt và cơ thể. Hiểu rõ cách biểu cảm thay đổi theo cảm xúc, sẽ giúp SV tạo ra những bức tranh đa dạng và sống động.

Việc nghiên cứu và hiểu về cấu tạo cơ thể người là quan trọng để tạo ra những tác phẩm vẽ người bằng sơn dầu độc đáo và chân thực. SV nên dành thời gian để học hỏi và áp dụng kiến thức này vào công việc sáng tạo.

2.4. Trải nghiệm với kỹ thuật và chất liệu sơn dầu

Trải nghiệm với các kỹ thuật và chất liệu sơn dầu là một cách tuyệt vời để khám phá và phát triển sự sáng tạo trong việc vẽ người. Dưới đây là một số kỹ thuật SV có thể thử nghiệm:

- Kỹ thuật lớp mỏng và lớp dày: Với việc sử dụng lớp mỏng và lớp dày của sơn dầu. Lớp mỏng thường được gọi là “lớp ướt”, trong khi lớp dày thường gọi là “lớp khô”. Sử dụng lớp mỏng để tạo ra sự trong suốt và lớp dày để tạo ra hiệu ứng sắc sỡ.

- Sử dụng dao và công cụ khác nhau để tạo ra những nét vẽ tự nhiên và đặc biệt trong chi tiết như tóc, áo, hay các chi tiết khuôn mặt. Sử dụng các công cụ khác nhau để tạo ra hiệu ứng độc đáo.

- Kỹ thuật về màu sắc, hỗn hợp màu, và việc sử dụng màu nền. Trải nghiệm với việc tạo ra màu da thật sự, màu da nâu, da trắng hoặc các màu sắc đặc biệt.

- Tạo hiệu ứng ánh sáng và bóng để tạo ra hiệu ứng 3D cho hình dạng cơ thể người. Tạo ra sự sáng tạo trong việc thể hiện sự tương phản ánh sáng và bóng tạo ra.

- Sử dụng chất liệu khác nhau trong tác phẩm,

chẳng hạn như sợi vải, giấy, bìa, hoặc vật thể khác. Điều này có thể tạo ra hiệu ứng đa dạng và thú vị.

- Với kỹ thuật chống thấm nước và pha loãng: Sơn dầu có thể được pha loãng hoặc kết hợp với các chất để tạo ra hiệu ứng riêng. Hãy thử nghiệm với việc sử dụng dầu balsamic, gel, hoặc các chất pha loãng khác để tạo ra sự thay đổi trong độ nhớt và sự bóng của màu sơn.

- Kết hợp các kỹ thuật khác nhau: là kết hợp nhiều kỹ thuật và chất liệu trong một tác phẩm. Việc này có thể tạo ra hiệu ứng độc đáo và đa dạng. Khi thử nghiệm với các kỹ thuật và chất liệu khác nhau, hãy ghi chép lại những gì SV học được từ mỗi thử nghiệm. Điều này giúp SV theo dõi sự tiến bộ và nắm vững những điểm mạnh của mình. Không ngừng trải nghiệm và khám phá trong việc sáng tạo với sơn dầu sẽ giúp SV phát triển kỹ năng và phong cách riêng của mình trong việc vẽ người.

2.5. Thực hành vẽ thường xuyên

Thực hành vẽ thường xuyên là một trong những yếu tố quan trọng nhất để nâng cao kỹ năng vẽ người bằng sơn dầu hay bất kỳ lĩnh vực nghệ thuật nào. Dưới đây là một số lợi ích và gợi ý về việc thực hành vẽ thường xuyên:

- Cải thiện kỹ năng: Thực hành liên tục giúp SV trở nên thành thạo hơn trong việc vẽ. Dần nắm vững các kỹ thuật, phối màu sắc, ánh sáng và bóng một cách chính xác hơn.

- Xây dựng thói quen sáng tạo: Thực hành hàng ngày giúp xây dựng thói quen sáng tạo và tập trung. SV sẽ tạo ra một môi trường làm việc tích cực và sáng tạo. Thông qua việc thực hành, SV sẽ thấy mình cải thiện và tiến bộ. Điều này làm tăng sự tự tin trong khả năng của SV và khơi dậy động lực để tiếp tục học tập và phát triển.

- Khám phá sáng tạo khi SV thực hành thường xuyên, sẽ có cơ hội thử nghiệm các phong cách, kỹ thuật và ý tưởng khác nhau. Điều này giúp SV khám phá và phát triển sự độc đáo trong tác phẩm của mình.

- Khi thực hành vẽ thường xuyên SV cần xây dựng lịch trình trong một khoảng thời gian cố định hàng ngày hoặc hàng tuần để thực hành vẽ. Nhằm giúp SV duy trì thói quen và không bỏ lỡ việc thực hành. Bên cạnh đó, cần thử nghiệm chủ đề khác nhau để giúp SV phát triển đa dạng trong kỹ năng và phong cách. Và việc lưu trữ các tác phẩm để theo dõi sự tiến bộ, SV có thể so sánh các tác phẩm sau một thời gian và thấy rõ sự phát triển.

- Thực hành các kỹ thuật cụ thể mà SV muốn nâng cao, chẳng hạn như cách sử dụng màu sắc, ánh sáng và bóng, hoặc tỉ lệ cơ thể. Nhớ rằng, sự tiến bộ trong nghệ thuật đòi hỏi sự kiên trì và thực hành liên tục.

Hãy luôn đặt mục tiêu và tận dụng thời gian để phát triển khả năng vẽ của mình.

2.6. Tự thách thức bản thân

Tự thách thức bản thân là một phần quan trọng của quá trình học tập và phát triển kỹ năng vẽ người bằng sơn dầu. Khi SV đặt ra những mục tiêu và thách thức cho bản thân, SV không chỉ vận động sự tiến bộ mà còn tạo ra cơ hội để khám phá và phát triển sự sáng tạo. Dưới đây là một số cách SV có thể tự thách thức bản thân trong việc vẽ người bằng sơn dầu:

- Vẽ từ góc nhìn khác nhau [1]: Từ nhiều góc nhìn khác nhau, từ trên cao, từ dưới thấp, từ phía trước và phía sau. Điều này giúp SV hiểu rõ hơn về cách cơ thể người thay đổi theo từng góc độ, phối cảnh.

- Vẽ các tư thế và biểu cảm khác nhau: Tự thách thức bản thân bằng cách vẽ người đang chạy, đứng im, ngồi, cười, hay tỏ ra bất ngờ. Điều này giúp SV nắm vững cách thể hiện biểu cảm và động tác.

- Làm việc với tỉ lệ khác nhau: Từ người mẫu thực tế đến việc biểu thị người bằng cách thay đổi tỉ lệ sẽ giúp SV phát triển khả năng xử lý tỉ lệ cơ thể.

- Sử dụng màu sắc và ánh sáng tương phản [2]: Để tạo ra hiệu ứng độc đáo thông qua vẽ người trong các bối cảnh có ánh sáng mạnh và yếu khác nhau.

- Thử nghiệm với kỹ thuật và chất liệu khác nhau trong vẽ sơn dầu như: Thử nghiệm với các loại bàn chải, mực dầu, gel, hay thậm chí kết hợp với các chất liệu khác để tạo hiệu ứng độc đáo.

- Tự tạo ra dự án cá nhân: Với các chủ đề riêng của SV. Điều này giúp SV tập trung vào việc phát triển phong cách và ý tưởng riêng của mình. Đôi khi, hãy thử vẽ mà không có kế hoạch cụ thể, chỉ để bản thân tự do sáng tạo. Điều này có thể giúp bạn vượt qua sự không chắc chắn và tạo ra những tác phẩm đầy sáng tạo.

Tự thách thức bản thân là cách tốt để duy trì động lực và phát triển liên tục. Hãy luôn mở lòng để thử nghiệm và khám phá trong quá trình học tập và sáng tạo của mình.

2.7. Học hỏi từ bạn, người khác

Học hỏi từ bạn, người khác là một phần quan trọng trong quá trình phát triển kỹ năng vẽ người bằng sơn dầu hay bất kỳ lĩnh vực nghệ thuật nào. Dưới đây là một số cách để SV học hỏi từ bạn, người khác:

- Tham gia lớp học và khóa học trực tiếp hoặc trực tuyến liên quan đến vẽ người bằng sơn dầu. Đây là cơ hội tốt để học từ giáo viên có kinh nghiệm và chia sẻ với các bạn học khác.

- Tham gia các sự kiện nghệ thuật: Tham gia vào cộng đồng nghệ thuật, tham gia vào các buổi triển lãm, hội thảo hoặc các cuộc thi vẽ. Đây là cơ hội để gặp gỡ và học hỏi từ những người chia sẻ đam mê nghệ thuật

với bạn.

- Thảo luận và chia sẻ với người khác: Khi bạn vẽ, hãy chia sẻ tác phẩm của bạn với bạn bè, gia đình, giáo viên hoặc người khác có kiến thức về nghệ thuật. Nhận phản hồi và ý kiến từ họ để cải thiện tác phẩm của bạn. Bên cạnh đó, hãy xem xét các tác phẩm mẫu của người khác; Nghiên cứu và phân tích các tác phẩm mẫu của các họa sĩ nổi tiếng. Xem cách họ sử dụng kỹ thuật, màu sắc, ánh sáng và bóng để tạo hiệu ứng.

- Nhận phản hồi xây dựng: Khi bạn chia sẻ tác phẩm của mình, hãy mở lòng để nhận phản hồi từ người khác. Đây có thể là cách tốt để bạn nhận ra các khía cạnh cần cải thiện và thử nghiệm các cách tiếp cận mới.

- Phân tích và tự đánh giá: Sau mỗi bức vẽ, sinh viên nên tự thực hiện việc phân tích để nhận biết điểm mạnh và yếu trong tác phẩm của mình. Điều này giúp họ tiến bộ qua mỗi bức vẽ. Học cách phân tích các tác phẩm nghệ thuật về hình họa người mẫu để hiểu rõ hơn về cách nghệ sĩ áp dụng kỹ thuật và tạo nên tác phẩm của họ. Khuyến khích sinh viên tham gia vào nhóm thảo luận, hợp tác với đồng nghiệp để cùng nhau trao đổi kinh nghiệm và phản hồi về những tác phẩm của nhau.

2.8. Tạo nguồn cảm hứng sáng tạo nghệ thuật

Khơi nguồn cảm hứng sáng tạo khi nghiên cứu và vẽ người bằng chất liệu sơn dầu là một yếu tố quan trọng để tạo ra những tác phẩm nghệ thuật sâu sắc và độc đáo. Dưới đây là một số lý do tại sao điều này cần thiết: Thể hiện tính cá nhân và độc đáo; Truyền tải cảm xúc; Phát triển kỹ thuật; Tạo sự hứng thú và đam mê

3. Kết luận

Từ một số biện pháp để giúp sinh viên ngành Sư phạm Mỹ thuật tại Trường Đại học Đồng Tháp nâng cao kỹ năng vẽ người bằng chất liệu sơn dầu trên đã cơ bản tạo ra một số vấn đề quan trọng có thể được áp dụng để sinh viên nắm vững về tính chất, cách sử dụng và kỹ thuật của chất liệu sơn dầu. Bên cạnh đó, SV có khả năng nghiên cứu về kỹ thuật trộn màu, áp dụng ánh sáng và bóng, cách tạo chi tiết và kết cấu trong quá trình vẽ mẫu người thật sẽ giúp họ cảm thấy tự tin hơn khi làm việc với sơn dầu.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Lăng Bình (2007), “Ký họa”, NXB ĐHSP. Hà Nội.
2. Uyên Huy, “Phương pháp tư duy và thực hành bố cục mỹ thuật”, NXB Mỹ thuật.
3. Triệu Khắc Lễ (2007), “Giáo trình hình họa 3”, NXB Giáo dục. Hà Nội.
4. Huỳnh Phạm Hương Trang (2014) “Bí quyết vẽ sơn dầu”, NXB Mỹ thuật.